

Domov>Sprožitev sodnega postopka>Pravosodni sistemi na ravni EU in držav članic>Specializirana sodišča v državah članicah

Na področju civilnega pravosodja se bodo postopki, ki še potekajo, in postopki, ki so se začeli pred koncem prehodnega obdobja, nadaljevali po pravu EU. Evropski portal e-pravosodje bo na podlagi vzajemnega priznavanja ohranil informacije, povezane z Združenim kraljestvom, do konca leta 2024.

Specializirani nacionalni teismi**Škotska**

Šiame puslapyje aprašomi kai kurie Škotijos specializuoti teismai.

Administraciniai teismai

2007 m. specialiosios jurisdikcijos teismų ir teismų įstatymu buvo sukurta bendra daugumos specializuotos jurisdikcijos teismų, nagrinėjančių su Jungtinės Karalystės vyriausybe susijusias bylas, sistema, kurią sudaro Pirmosios pakopos specialiosios jurisdikcijos teismas ir Aukštesnysis specialiosios jurisdikcijos teismas. Ir Pirmosios pakopos specialiosios jurisdikcijos teismas, ir Aukštesnysis specialiosios jurisdikcijos teismas turi atskiras kolegijas, kurios nagrinėja skirtingų sričių bylas ir kurios apima panašią kompetenciją. Daugiau informacijos apie specialiosios jurisdikcijos teismus galima rasti

[Jos Didenybės teismų ir specialiosios jurisdikcijos teismų tarnybos](#) interneto svetainėje.

Pagal 2014 m. Specialiosios jurisdikcijos teismų (Škotija) įstatymą Škotijoje įsteigtas vienas Pirmosios pakopos specialiosios jurisdikcijos teismas ir vienas Aukštesnysis specialiosios jurisdikcijos teismas. Pirmieji specialiosios jurisdikcijos teismai į naują sistemą buvo įtraukti 2016 m. gruodžio 1 d.

2016 m. Škotijos įstatymo 39 straipsnyje leidžiama kelių išimtinės kompetencijos teismų administravimą ir valdymą perduoti Škotijai.

Jungtinės Karalystės pirmosios pakopos specialiosios jurisdikcijos teismas

Jungtinės Karalystės **pirmosios pakopos specialiosios jurisdikcijos teismas** yra bendros kompetencijos teismas, kurio pagrindinė funkcija – nagrinėti skundus dėl vyriausybės sprendimų tose srityse, kurios priskiriamos šio specialiosios jurisdikcijos teismo kompetencijai. Tam tikrais klausimais jo jurisdikcija apima visą Jungtinę Karalystę, įskaitant Škotiją. Pirmosios pakopos specialiosios jurisdikcijos teismą sudaro septynios kolegijos:

Socialinių teisių kolegija,

Sveikatos, švietimo ir socialinės rūpybos kolegija,

Karo pensijų ir kompensacijų kariškiams kolegija,

Mokesčių kolegija,

Bendroji reguliavimo kolegija,

Imigracijos ir prieglobsčio kolegija,

Nuosavybės kolegija.

Jungtinės Karalystės aukštesnysis specialiosios jurisdikcijos teismas

Jungtinės Karalystės **aukštesnysis specialiosios jurisdikcijos teismas** daugiausia (bet ne išimtinai) nagrinėja apeliacinius skundus dėl Jungtinės Karalystės pirmosios pakopos specialiosios jurisdikcijos teismo sprendimų. Šis teismas yra aukštesnysis teismas, kuriame saugomi procesinių veiksmų protokolai ir kuris tam tikrais atvejais turi kompetenciją nagrinėti bylas dėl teisminės peržiūros.

Jungtinės Karalystės **aukštesnįjį specialiosios jurisdikcijos teismą** sudaro:

Administracinė apeliacinių skundų kolegija,

Žemės kolegija,

Mokesčių ir Kanclerio kolegija,

Imigracijos ir prieglobsčio kolegija.

Specialiosios jurisdikcijos teismai išsiskiria tuo, kad jų teisėjai turi ekspertinių žinių, susijusių su apeliacinių skundų sritimi. Teisėjai yra šių teismų kompetencijai priskirtų teisės sričių ekspertai, o nariai, kurie nėra teisininkai, turi profesinę kvalifikaciją arba pakankamai patirties savo srityje. Atskirų rūšių apeliacinius skundus nagrinėjančių kolegijų sudėtis priklauso nuo apeliacinio skundo dalyko.

Darbo ginčų teismai ir apeliaciniai darbo ginčų teismai

Darbo ginčų teismas ir Apeliacinis darbo ginčų teismas nepriklauso bendrai specialiosios jurisdikcijos teismų sistemai, tačiau jiems padeda Jos Didenybės teismų ir specialiosios jurisdikcijos teismų tarnyba. Šie teismai atlieka administracines užduotis, būtinas Darbo ginčų teisme pareikštiems reikalavimams ir Apeliaciniam darbo ginčų teismui vėliau pateiktiems apeliaciniais skundams išnagrinėti. Yra atskiras Škotijos apeliacinis darbo ginčų teismas.

Škotijos specialiosios jurisdikcijos teismai

Škotijoje yra keli specialiosios jurisdikcijos teismai. Daugumai specialiosios jurisdikcijos teismų vadovauja atskiras pirmininkas ir kiekvienam priklauso skirtingi vykdymo įgaliojimai. Jų kompetencija įvairi – nuo skundų dėl baudų už transporto priemonės stovėjimą nagrinėjimo iki sunkia psichikos liga sergančių pacientų privalomo gydymo ir suvaržymo priemonių taikymo.

Škotijoje apeliaciniai skundai dėl Škotijos specialiosios jurisdikcijos teismų sprendimų nagrinėjami civilinių bylų teismuose, juos taip pat gali svarstyti šerifo teismas ir Škotijos aukščiausiasis civilinių bylų teismas.

Škotijos specialiosios jurisdikcijos teismų reforma

2014 m. Specialiosios jurisdikcijos teismų (Škotija) įstatyme nustatyta supaprastinta dviejų pakopų Škotijos specialiosios jurisdikcijos teismų sistema. Naujai sistemai vadovauja (panašiai kaip pagal pirmiau aprašytą Jungtinės Karalystės modelį) Škotijos vyriausiasis teisėjas – lordas pirmininkas. Lordas pirmininkas dalį funkcijų perdavė teisėjai A. Smith, kuri buvo paskirta Škotijos specialiosios jurisdikcijos teismo pirmininke. Aukštesnysis specialiosios jurisdikcijos teismas nagrinės daugumą apeliacinių skundų dėl Pirmosios pakopos specialiosios jurisdikcijos teismo sprendimų, todėl šių skundų nagrinėjimas nebeprisiklausys teismų kompetencijai. Pirmosios pakopos specialiosios jurisdikcijos teismą ir Aukštesnįjį specialiosios jurisdikcijos teismą administruos **Škotijos teismų ir specialiosios jurisdikcijos teismų tarnyba**. Specialiosios jurisdikcijos teismai keliais etapais bus pakeisti į Škotijos specialiosios jurisdikcijos teismus; pirmas etapas prasidėjo 2016 m. gruodžio mėn.

Specialiosios jurisdikcijos teismų praktika

Apskritai Jungtinės Karalystės ir Škotijos specialiosios jurisdikcijos teismų procesas yra ne toks formalus kaip kitų teismų. Specialiosios jurisdikcijos teismų nariai gali būti kitų sričių (ne teisės) specialistai ar ekspertai, pavyzdžiui, gydytojai ir specialios kvalifikacijos neturintys asmenys, tačiau pirmininkas beveik visada turi teisininko kvalifikaciją.

Administracinės teisės bylas Škotijoje nagrinėja (atlieka teisminę priežiūrą) **Škotijos aukščiausiasis civilinių bylų teismas**. Daugiau informacijos apie Škotijos specialiosios jurisdikcijos teismus pateikta Škotijos teismų ir specialiosios jurisdikcijos teismų interneto svetainėje.

Specializuoti teismai

Kai **Škotijoje** civilinėje ar baudžiamojoje byloje kyla konstitucinis klausimas, kurio pagrindas – susitarimai dėl Jungtinės Karalystės perduotų sričių (pavyzdžiui, žmogaus teisių klausimai), šią bylą gali nagrinėti Jungtinės Karalystės Aukščiausiasis Teismas.

Bylų dėl asmens sužalojimo šerifo teismas

Šis teismas buvo įsteigtas 2015 m. rugsėjo 22 d. ir veikia kaip nacionalinis bylų dėl asmens sužalojimo kompetencijos centras. Šis teismas gali nagrinėti bylas dėl asmens sužalojimo, jei reikalaujama suma viršija 5 000 GBP. Šalys taip pat gali vietos šerifo teisme pareikšti bet kokio dydžio reikalavimus atlyginti žalą asmens sužalojimo atveju. Byloms dėl asmens sužalojimo darbo vietoje taikoma speciali sąlyga: reikalavimus, kurių suma viršija 1 000 GBP, galima reikšti tiesiogiai Bylų dėl asmens sužalojimo šerifo teisme, o bylos, kurių suma neviršija 1 000 GBP, šiam teismui gali būti perduodamos, jei vietos šerifas mano, kad byla yra pakankamai svarbi ar sudėtinga. Nuo 2015 m. rugsėjo 22 d. Škotijos aukščiausiasis civilinių bylų teismas nebegali nagrinėti ieškinų dėl asmens sužalojimo, kurių suma yra mažesnė nei 100 000 GBP.

Kiti teismai:

[Lordo Lyono teismas](#) sprendžia heraldikos klausimus;

[Škotijos žemės teismas](#) sprendžia nuomotojų ir nuomininkų ginčus.

Susijusios nuorodos

[Jos Didenybės teismų ir specialiosios jurisdikcijos teismų tarnyba](#)

[Lordo Lyono teismas](#)

[Škotijos žemės teismas](#)

Paskutinis naujinimas: 28/05/2020

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija nepriima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.